

Denne tekst tjener udelukkende som dokumentationsværktøj og har ingen retsvirkning. EU's institutioner påtager sig intet ansvar for dens indhold. De autentiske udgaver af de relevante retsakter, inklusive deres betragtninger, er offentliggjort i den Europæiske Unions Tidende og kan findes i EUR-Lex. Disse officielle tekster er tilgængelige direkte via linkene i dette dokument

► **B**

RÅDETS DIREKTIV 2002/55/EF

af 13. juni 2002

om handel med grøntsagsfrø

(EFT L 193 af 20.7.2002, s. 33)

Ændret ved:

		Tidende		
		nr.	side	dato
► <u>M1</u>	Rådets direktiv 2003/61/EF af 18. juni 2003	L 165	23	3.7.2003
► <u>M2</u>	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003	L 268	1	18.10.2003
► <u>M3</u>	Rådets direktiv 2004/117/EF af 22. december 2004	L 14	18	18.1.2005
► <u>M4</u>	Kommissionens direktiv 2006/124/EF af 5. december 2006	L 339	12	6.12.2006
► <u>M5</u>	Kommissionens direktiv 2009/74/EF af 26. juni 2009	L 166	40	27.6.2009
► <u>M6</u>	Kommissionens gennemførelsesdirektiv 2013/45/EU af 7. august 2013	L 213	20	8.8.2013
► <u>M7</u>	Kommissionens gennemførelsesdirektiv (EU) 2016/317 af 3. marts 2016	L 60	72	5.3.2016

▼B**RÅDETS DIREKTIV 2002/55/EF****af 13. juni 2002****om handel med grøntsagsfrø***Artikel 1*

Dette direktiv gælder for produktion i handelsojemed og handel med grøntsagsfrø i Fællesskabet.

Det finder ikke anvendelse på grøntsagsfrø, som bevisligt er bestemt til udførsel til tredjeland.

Artikel 2

1. I dette direktiv forstås ved:

- a) »Handel«: salg, besiddelse med henblik på salg, udbud til salg og enhver overdragelse, levering eller overførsel med henblik på kommerciel udnyttelse af frø til tredjepart mod vederlag eller vederlagsfrit.

Handel med frø, der ikke sker med henblik på at udnytte sorten kommercielt, betragtes ikke som handel, når det drejer sig om følgende:

- levering af frø til officielle undersøgelses- og inspektionsorganer
- levering af frø til tjenesteydere til bearbejdning eller pakning, forudsat at tjenesteyderen ikke får ejendomsret til det leverede frø.

Levering af frø på visse betingelser til tjenesteydere med henblik på produktion af visse landbrugsråvarer til industrielt brug eller frøformering til samme formål betragtes ikke som handel, forudsat at tjenesteyderen ikke får ejendomsret til det leverede frø eller højstproduktet. Frøleverandøren skal forelægge certificeringsmyndigheden en genpart af de relevante dele af den kontrakt, der er indgået med tjenesteyderen, og denne kontrakt skal indeholde de standarder og betingelser, som det leverede frø for øjeblikket skal opfylde.

Betingelserne for anvendelse af denne bestemmelse fastlægges efter proceduren i artikel 46, stk. 2.

- b) »Grøntsager«: planter af følgende arter bestemt til landbrugs- eller gartneriproduktion, med undtagelse af dekorative formål:

▼M4

Allium cepa L.

— *Cepa* Group

— *Aggregatum* Group

Allium fistulosum L.

Allium porrum L.

Kepaløg

Skalotteløg

Pibeløg

Porre

▼ **M4**

<i>Allium sativum</i> L.	Hvidløg
<i>Allium schoenoprasum</i> L.	Purløg
<i>Anthriscus cerefolium</i> (L.) Hoffm.	Havekørvel
<i>Apium graveolens</i> L.	Bladselleri Knoldselleri
<i>Asparagus officinalis</i> L.	Almindelig asparges
<i>Beta vulgaris</i> L.	Rødbede Bladbede
<i>Brassica oleracea</i> L.	Grønkål Blomkål Broccoli Rosenkål Savojkål Hvidkål/Spidskål Rødkål Knudekål
<i>Brassica rapa</i> L.	Kinakål Majroe
<i>Capsicum annuum</i> L.	Spansk peber, herunder chilipeber og sød peber
<i>Cichorium endivia</i> L.	Endivie, herunder kruset endivie og bredbladet endivie
<i>Cichorium intybus</i> L.	Almindelig cikorie, herunder julesalat, cikorierod og cikoriesalat
<i>Citrullus lanatus</i> (Thunb.) Matsum. & Nakai	Vandmelon
<i>Cucumis melo</i> L.	Melon
<i>Cucumis sativus</i> L.	Almindelig agurk, herunder drueagurk
<i>Cucurbita maxima</i> Duchesne	Centnergræskar
<i>Cucurbita pepo</i> L.	Mandelgræskar, herunder courgette og squash
<i>Cynara cardunculus</i> L.	Kardon artiskok
<i>Daucus carota</i> L.	Havegulerod
<i>Foeniculum vulgare</i> Mill.	Almindelig fennikel
<i>Lactuca sativa</i> L.	Havesalat
► M6 <i>Solanum lycopersicum</i> L. ◀	Tomat
<i>Petroselinum crispum</i> (Mill.) Nyman ex A. W. Hill	Almindelig persille
<i>Phaseolus coccineus</i> L.	Pralbønne
<i>Phaseolus vulgaris</i> L.	Havebønne, herunder stangbønne
<i>Pisum sativum</i> L. (partim)	Almindelig ært, herunder marvært, skalært og sukkerært
<i>Raphanus sativus</i> L.	Radise Ræddike

▼ M4

<i>Rheum rhabarbarum</i> L.	Haverabarber
<i>Scorzonera hispanica</i> L.	Haveskorzoner
<i>Solanum melongena</i> L.	Aubergine eller ægplante
<i>Spinacia oleracea</i> L.	Spinat
<i>Valerianella locusta</i> (L.) Laterr.	Tandfri vårsalat
<i>Vicia faba</i> L. (partim)	Valsk bønne
<i>Zea mays</i> L. (partim)	Sukkermais og perlemajs

▼ B

- c) »Basisfrø«: frø,
- i) som er avlet på forædlerens ansvar i overensstemmelse med retningslinjerne for systematisk vedligeholdelsesavl, med hensyn til sorten
 - ii) der er bestemt til avl af frø af kategorien »certificeret frø«
 - iii) som med forbehold af bestemmelserne i artikel 22 opfylder de i bilag I og II for basisfrø fastsatte betingelser

▼ M3

- iv) for hvilket det ved officiel undersøgelse eller ved en undersøgelse, der er foretaget under officielt tilsyn, er konstateret, at betingelserne i nr. i), ii) og iii) er blevet overholdt.

▼ B

- d) »Certificeret frø«: frø,
- i) som hidrører direkte fra basisfrø eller på forædlerens anmodning fra frø af en tidligere generation end basisfrø, som kan opfylde, og som ved en officiel undersøgelse har opfyldt de i bilag I og II for basisfrø fastsatte betingelser
 - ii) som overvejende er bestemt til avl af grøntsager
 - iii) som, med forbehold af bestemmelserne i artikel 22, litra b), opfylder de i bilag I og II for certificeret frø fastsatte betingelser

▼ M3

- iv) for hvilket det ved officiel undersøgelse eller ved en undersøgelse, der er foretaget under officielt tilsyn, er konstateret, at betingelserne i nr. i), ii) og iii) er blevet overholdt

▼ B

- v) som underkastes en efterfølgende officiel stikprøvekontrol med hensyn til sortægtighed og -renhed.

▼B

- e) »Standardfrø«: frø,
- i) som er tilstrækkeligt sortsægte og sortsrent
 - ii) som overvejende er bestemt til avl af grøntsager
 - iii) som opfylder de i bilag II fastsatte betingelser, og
 - iv) som underkastes en efterfølgende officiel stikprøvekontrol med hensyn til sortsægtethed og -renhed.
- f) »Officielle foranstaltninger«: foranstaltninger, der træffes:
- i) af en stats myndigheder, eller
 - ii) på en stats ansvar af offentlig- eller privatretlige juridiske personer, eller
 - iii) når det drejer sig om hjælpeforanstaltninger ligeledes under en stats kontrol, af autoriserede fysiske personer
- på betingelse af, at de under litra b) og c) nævnte personer ikke har personlig økonomisk fordel af resultatet af disse foranstaltninger.
- g) »Små EF-pakninger«: pakninger, der indeholder frø op til en maksimum nettovægt på:
- i) 5 kg for bælgfrugter;
 - ii) 500 gram for løg, kørvel, asparges, bladbede, rødbeder, majroer, høstroer, vandmelon, centnergræskar, græskar, gulerødder, radiser, ræddiker, skorzonerrødder, spinat, vårsalat
 - iii) 100 gram for alle øvrige arter af grøntsager.

2. Ændringer af listen over arter som nævnt i stk. 1, litra b), vedtages efter proceduren i artikel 46, stk. 2.

3. De forskellige sortstyper, herunder komponenterne, kan specificeres og defineres efter fremgangsmåden i artikel 46, stk. 2.

▼M3

4. Når undersøgelserne under officielt tilsyn som omhandlet i stk. 1, litra c), nr. iv), og stk. 1, litra d), nr. iv), gennemføres, skal følgende krav være overholdt:

A. Markbesigtigelse

a) Inspektørerne

- i) skal have de nødvendige tekniske kvalifikationer

▼ M3

- ii) må ikke drage personlig fordel i forbindelse med gennemførelsen af besigtigelserne
 - iii) skal være autoriseret af frøcertificeringsmyndigheden i den pågældende medlemsstat, idet autoriseringen enten skal bestå i, at inspektørerne aflægger ed eller underskriver et skriftligt tilsagn om at ville overholde reglerne for officielle undersøgelser
 - iv) skal gennemføre besigtigelser under officielt tilsyn i overensstemmelse med de for officielle besigtigelser gældende regler.
- b) Den frøafgrøde, der skal besigtiges, skal være fremavlet af frø, som har undergået officiel efterkontrol med tilfredsstillende resultater.
- c) En vis andel af frøafgrøderne skal kontrolleres af officielle inspektører. Denne andel skal være på mindst 5 %.
- d) En vis andel prøver af frøpartierne fra frøafgrøderne skal udtages til officiel efterkontrol og, hvis det er relevant, til officiel laboratorieundersøgelse for sortsidentitet og sortsrenhed.
- e) Medlemsstaten fastsætter de sanktioner, der skal anvendes i tilfælde af overtrædelse af de nationale bestemmelser, der er vedtaget i henhold til dette direktiv for så vidt angår undersøgelser under officielt tilsyn. Sanktionerne skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning. Sanktionerne kan bl.a. bestå i inddragelse af den autorisation, der er omhandlet i litra a), nr. iii), for officielt autoriserede inspektører, der er fundet skyldige i forsætligt eller uagtsomt at have overtrådt reglerne for officielle undersøgelser. Medlemsstaterne sikrer, at en certificering af undersøgt frø annulleres i tilfælde af en sådan overtrædelse, medmindre det kan bevises, at frøet stadig opfylder alle relevante krav.

B. Frøanalyser

- a) Frøanalyser skal udføres af frøanalyselaboratorier, som er blevet autoriseret hertil af den pågældende medlemsstats frøcertificeringsmyndighed, på de i litra b), c) og d) anførte betingelser.
- b) Frøanalyselaboratoriet skal have en ledende frølaborant, som er direkte ansvarlig for laboratoriets tekniske arbejde, og som har de nødvendige kvalifikationer til fagligt at lede et frøanalyselaboratorium.

▼ M3

Dets frølaboranter skal have de nødvendige faglige kvalifikationer, som er erhvervet ved kurser, der er tilrettelagt på samme vilkår som dem, der gælder for officielle frølaboranter, og er bekræftet ved officielle eksaminer.

Laboratoriet skal drives i lokaler og med udstyr, som den ansvarlige frøcertificeringsmyndighed officielt har anerkendt som tilfredsstillende til frøanalyse på det område, som autorisationen dækker.

Det skal udføre frøanalyser efter gældende internationale metoder.

c) Laboratoriet skal være:

i) et uafhængigt laboratorium

eller

ii) et laboratorium, som tilhører et frøfirma.

I det i nr. ii) omhandlede tilfælde må laboratoriet kun udføre analyser af frøpartier, der er produceret på vegne af det frøfirma, det tilhører, medmindre andet er aftalt mellem det pågældende frøfirma, anmelderen til certificering og frøcertificeringsmyndigheden.

d) Frøanalyselaboratoriet skal udføre frøanalyserne under passende tilsyn fra frøcertificeringsmyndigheden.

e) I forbindelse med det i litra d) nævnte tilsyn skal der ved officiel frøanalyse foretages kontrolanalyse af en andel af de frøpartier, som anmeldes til officiel certificering. Denne andel skal i princippet være så ligeligt fordelt som muligt på fysiske og juridiske personer, der anmelder frø til certificering, og de anmeldte arter, men der kan også foretages kontrolanalyser for at fjerne tvivl i særlige tilfælde. Andelen skal mindst udgøre 5 %.

f) Medlemsstaten fastsætter de sanktioner, der skal anvendes i tilfælde af overtrædelse af de nationale bestemmelser, der er vedtaget i henhold til dette direktiv for så vidt angår undersøgelser under officielt tilsyn. Sanktionerne skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning. Sanktionerne kan bl.a. bestå i inddragelse af den autorisation, der er omhandlet i litra a), for officielt autoriserede frøanalyselaboratorier, der er fundet skyldige i forsætligt eller uagtsomt at have overtrådt reglerne for officielle undersøgelser. Medlemsstaterne sikrer, at en certificering af undersøgt frø annulleres i tilfælde af en sådan overtrædelse, medmindre det kan bevises, at frøet stadig opfylder alle relevante krav.

▼B*Artikel 3*

1. Medlemsstaterne foreskriver, at grøntsagsfrø kun kan godkendes, kontrolleres som standardfrø og bringes i handelen, når den pågældende sort er officielt godkendt i mindst en medlemsstat.

2. Hver medlemsstat udarbejder en eller flere lister over de sorter, der er officielt tilladt til godkendelse, kontrol som standardfrø og forhandling på dens område. Listerne underopdeles:

a) i sorter, hvis frø enten kan godkendes som »basisfrø« eller som »certificeret frø« eller kontrolleres som »standardfrø«, og

b) i sorter, hvis frø kun kan kontrolleres som »standardfrø«.

Enhver har adgang til at benytte listerne.

3. En fælles sortsliste for grøntsager udarbejdes på grundlag af medlemsstaternes nationale lister i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 16 og 17.

4. Medlemsstaterne kan bestemme, at en sorts optagelse på den fælles liste eller på en anden medlemsstats liste er ligestillet med optagelsen på deres egen liste. I dette tilfælde fritages medlemsstaten for de i artikel 7, artikel 9, stk. 4, og artikel 10, stk. 2 til 5, fastsatte forpligtelser.

Artikel 4

1. Medlemsstaterne sikrer, at en sort kun godkendes, hvis den er selvstændig, stabil og tilstrækkelig ensartet.

For så vidt angår cikorierod skal sorten være af tilfredsstillende værdi med henblik på dyrkning og brug.

2. Når der er tale om en genetisk modificeret sort som defineret i artikel 2, nr. 1 og 2, i Rådets direktiv 90/220/EØF om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer, godkendes sorten kun, hvis alle hensigtsmæssige foranstaltninger er blevet truffet for at undgå skadelige indvirkninger på menneskers sundhed og miljøet.

▼M2

3. Når materiale af en plantesort er bestemt til anvendelse som en fødevarer henhørende under artikel 3 eller som et foderstof henhørende under artikel 15 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer⁽¹⁾, kan plantesorten kun godkendes, hvis den er blevet tilladt i henhold til nævnte forordning.

⁽¹⁾ EUT L 268 af 18.10.2003, s. 1.

▼B

4. For at bevare plantegenetiske ressourcer som anført i artikel 44, stk. 2, kan medlemsstaterne fravige godkendelseskriterierne i stk. 1, hvis der fastsættes særlige betingelser efter proceduren i artikel 46, stk. 2, under hensyntagen til kravene i artikel 44, stk. 3.

Artikel 5

1. En sort anses som selvstændig, såfremt den, uanset stammaterialets kunstige eller naturlige oprindelse, ved et eller flere vigtige kendetegn tydeligt adskiller sig fra enhver anden i Fællesskabet kendt sort.

Kendetegnene skal kunne erkendes præcist og beskrives præcist.

En i Fællesskabet kendt sort er enhver sort, der på det tidspunkt, hvor der behørigt indgives ansøgning om godkendelse af den sort, der skal bedømmes,

— enten er opført på den fælles sortsliste over grøntsagsarter eller på den fælles sortsliste over landbrugsplantearter

— eller — uden at være opført på en af omtalte lister — er godkendt eller søges godkendt i den pågældende medlemsstat eller i en anden medlemsstat, enten til certificering og handel, til certificering med henblik på andre lande eller til kontrol som standardfrø,

medmindre ovennævnte betingelser ikke længere er opfyldt i alle de pågældende medlemsstater, inden der træffes afgørelse om ansøgningen om godkendelse af den sort, der skal bedømmes.

2. En sort er stabil, såfremt den efter gentagne opformeringer, eller, når forædleren har fastlagt en særlig formeringscyklus, ved afslutningen af hver cyklus stadig sine væsentlige kendetegn er i overensstemmelse med definitionen af sorten.

3. En sort er tilstrækkeligt ensartet, såfremt den, under hensyntagen til artens formeringsmåde, består af planter der — bortset fra enkelte afvigelse — ligner hinanden eller genetisk er identiske i de kendetegn, der benyttes ved undersøgelsen heraf.

Artikel 6

Medlemsstaterne drager omsorg for, at sorter, som hidrører fra andre medlemsstater, særlig for så vidt angår godkendelsesfremgangsmåden underkastes de samme betingelser, som gælder for nationale sorter.

▼B*Artikel 7*

1. Medlemsstaterne foreskriver, at godkendelsen af sorter sker på grundlag af resultater af officiel undersøgelse, der især gennemføres som dyrkningsundersøgelse, og som omfatter et tilstrækkelig stort antal kendetegn til at muliggøre en beskrivelse af sorten. De metoder, der anvendes til konstateringen af kendetegnene, skal være nøjagtige og pålidelige. For at fastlå selvstændigheden skal dyrkningsundersøgelserne i det mindste omfatte de disponible sammenlignelige sorter, der er kendt i Fællesskabet i henhold til artikel 5, stk. 1. Ved anvendelsen af artikel 9 skal nævnte undersøgelse omfatte andre disponible sammenlignelige sorter. For sorter, hvis frø kun kan kontrolleres som standardfrø, kan resultaterne af ikke-officiel undersøgelse samt de under dyrkningen indvundne praktiske erfaringer tages i betragtning i forbindelse med resultater af en officiel undersøgelse.

Dog kan det efter proceduren i artikel 46, stk. 2, foreskrives, at sorter af visse grøntsagsarter fra bestemte datoer kun kan godkendes på grundlag af officiel undersøgelse.

2. Efter proceduren i artikel 46, stk. 2, fastlægges under hensyntagen til videnskabens og teknikkens nuværende stade:

a) de kendetegn, som undersøgelsen af de forskellige arter mindst skal omfatte

b) mindstekravene til gennemførelsen af undersøgelsen.

3. Når undersøgelse af de genealogiske bestanddele er nødvendig til studiet af hybrider og syntetiske sorter, drager medlemsstaterne omsorg for, at resultaterne af denne undersøgelse og beskrivelsen af de genealogiske bestanddele holdes fortrolige, såfremt forædleren anmoder herom.

4. a) Når der er tale om en genetisk modificeret sort som omhandlet i artikel 4, stk. 4, skal der foretages en miljørisikovurdering svarende til den, der er fastsat i direktiv 90/220/EØF.

b) De procedurer, der skal sikre, at miljørisikovurderingen og andre relevante elementer svarer til, hvad der er fastsat i direktiv 90/220/EØF, fastlægges efter forslag fra Kommissionen i en rådsforordning med det relevante retsgrundlag i traktaten. Indtil denne forordning træder i kraft, kan genetisk modificerede sorter først godkendes til optagelse på en national sortliste, når de er godkendt til handel i henhold til direktiv 90/220/EØF.

c) Artikel 11-18 i direktiv 90/220/EØF finder ikke længere anvendelse på genetisk modificerede sorter, når den i litra b) nævnte forordning er trådt i kraft.

▼B

- d) De nærmere tekniske og videnskabelige enkeltheder for gennemførelsen af miljørisikovurderingen fastlægges efter proceduren i artikel 46, stk. 2.

▼M2

5. Medlemsstaterne sikrer, at en sort, der er bestemt til anvendelse i en fødevarer eller i et foderstof, som defineret i artikel 2 og 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 178/2002 af 28. januar 2002 om generelle principper og krav i fødevarerlovgivningen, om oprettelse af Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet og om procedurer vedrørende fødevarsikkerhed⁽¹⁾, kun godkendes, hvis den er blevet tilladt i henhold til den relevante lovgivning.

▼B*Artikel 8*

Medlemsstaterne foreskriver, at ansøgeren ved indgivelse af ansøgningen om godkendelse af en sort skal oplyse, om der allerede har været indgivet ansøgning for denne sort i en anden medlemsstat, og i hvilken medlemsstat dette er sket og om udfaldet af denne ansøgning.

Artikel 9

1. Medlemsstaterne drager omsorg for, at der ved myndighedernes foranstaltning sker offentliggørelse af listen over de på deres område godkendte sorter og, når der kræves systematisk vedligeholdelsesavlen, af navnet på den eller de herfor i deres land ansvarlige. Når flere personer er ansvarlige for vedligeholdelsesavl af en sort, kan offentliggørelsen af deres navne undlades. Såfremt disse navne ikke offentliggøres, skal listen angive den myndighed, hos hvem en fortegnelse over dem, der er ansvarlige for vedligeholdelsesavlen, beror.

2. Ved godkendelsen af en sort drager medlemsstaterne omsorg for, at denne sort så vidt muligt bærer den samme betegnelse i alle medlemsstaterne.

Hvis det er bekendt, at formeringsmateriale af en sort er bragt i handelen i et andet land under en anden betegnelse, anføres denne betegnelse også på listen.

For sorter, som er afledt af sorter, hvis officielle godkendelse er fastsat i henhold til artikel 12, stk. 3, andet og tredje afsnit, og som er blevet godkendt i en eller flere medlemsstater som et resultat af de officielle foranstaltninger, der henvises til i denne bestemmelse, kan det efter fremgangsmåden i artikel 46, stk. 2, bestemmes, at alle medlemsstater, der har givet en sådan godkendelse, skal sikre, at sorterne betegnes med navne, der er vedtaget efter den samme fremgangsmåde, og som er i overensstemmelse med ovennævnte principper.

3. Under hensyntagen til de foreliggende oplysninger drager medlemsstaterne desuden omsorg for, at en sort, der ikke adskiller sig tydeligt:

— fra en sort, der tidligere var godkendt i den pågældende medlemsstat eller i en anden medlemsstat, eller

⁽¹⁾ EFT L 31 af 1.2.2002, s. 1.

▼B

- fra en anden sort, for hvilken der er foretaget en bedømmelse for så vidt angår selvstændighed, stabilitet og ensartethed efter regler, der svarer til reglerne i dette direktiv, uden dog at være en sort, der er kendt i Fællesskabet i henhold til artikel 5, stk. 1

bærer betegnelsen for denne sort. Denne bestemmelse anvendes ikke, hvis denne betegnelse kan tænkes at føre til fejltagelser eller give anledning til forveksling for så vidt angår sorten, eller hvis andre forhold i medfør af alle den pågældende medlemsstats bestemmelser om sortsbetegnelser taler imod dens anvendelse af denne betegnelse i forbindelse med sorten.

4. Medlemsstaterne udfærdiger for hver godkendt sort et dokument, som indeholder en beskrivelse af sorten samt et klart resumé af alle de forhold, hvorpå godkendelsen beror. Beskrivelsen af sorterne vedrører de planter, der hidrører direkte fra frø af kategorien »certificeret frø« eller kategorien »standardfrø«.

5. Medlemsstaterne sørger for, at genetisk modificerede sorter, der er blevet godkendt, tydeligt er anført som sådanne i sortslisten. De skal desuden sørge for, at alle personer, der bringer sådanne sorter i handelen, i deres handelskataloger tydeligt anfører, at sorterne er genetisk modificeret.

6. For så vidt angår en sortsbetegnelses egnethed, finder artikel 63 i Rådets forordning (EF) nr. 2100/94 af 27. juli 1994 om EF-sortsbeskyttelse⁽¹⁾ anvendelse.

Der kan vedtages gennemførelsesbestemmelser vedrørende sortsbetegnelsernes egnethed efter proceduren i artikel 46, stk. 2.

Artikel 10

1. Ansøgninger eller tilbagetrækning af ansøgninger om godkendelse af en sort, optagelse på en sortsliste og alle ændringer af denne meddeles omgående til de øvrige medlemsstater og Kommissionen.

2. For hver ny godkendt sort giver medlemsstaterne de andre medlemsstater og Kommissionen en kortfattet beskrivelse af dens karakteristiske egenskaber i brugen, som de på grundlag af godkendelsesproceduren har kendskab til. På begæring meddeler de ligeledes de kendetegn, der gør det muligt at skelne sorten fra andre lignende sorter.

3. Hver medlemsstat holder de i artikel 9, stk. 4, nævnte dokumenter vedrørende godkendte eller ikke længere godkendte sorter til rådighed for at andre medlemsstater og Kommissionen. De gensidige oplysninger vedrørende disse dokumenter holdes fortrolige.

4. Medlemsstaterne drager omsorg for, at godkendelsesdokumenterne stilles til rådighed udelukkende til personlig brug for personer, der godtgør en berettiget interesse heri. Disse bestemmelser finder ikke anvendelse, når oplysningerne i henhold til artikel 7, stk. 3, skal holdes fortrolige.

⁽¹⁾ EFT L 227 af 1.9.1994, s. 1. Forordningen er ændret ved forordning (EF) nr. 2506/95 (EFT L 258 af 28.10.1995, s. 3).

▼B

5. Når godkendelsen af en sort nægtes eller tilbagekaldes, stilles resultaterne af undersøgelsen til rådighed for de personer, der berøres af den trufne afgørelse.

Artikel 11

1. Medlemsstaterne foreskriver, at godkendte sorter skal vedligeholdes ved systematisk vedligeholdelsesavl.

2. Den systematiske vedligeholdelsesavl skal altid kunne kontrolleres på grundlag af optegnelser, der er ført af den eller de ansvarlige for sorten. Disse optegnelser skal ligeledes omfatte avlen af alle de generationer, der går forud for basisfrøet.

3. Prøver kan forlanges af den for sorten ansvarlige. Om fornødent kan de udtages af myndighederne.

4. Når den systematiske vedligeholdelsesavl gennemføres i en anden medlemsstat end den, hvor sorten er blevet godkendt, yder de pågældende medlemsstater hinanden administrativ bistand for så vidt angår kontrollen.

Artikel 12

1. Godkendelsen gælder indtil slutningen af det tiende kalenderår efter godkendelsen.

Den godkendelse af sorter, som den tidligere Tyske Demokratiske Republiks myndigheder har udstedt inden Tysklands forening, gælder senest indtil udgangen af det tiende kalenderår efter deres opførelse på den sortliste, som Tyskland udarbejder efter artikel 3, stk. 1.

2. Godkendelsen af en sort kan fornyes for bestemte tidsrum, såfremt betydningen af at fastholde dyrkning af den berettiger hertil, eller dyrkningen bør fortsættes af hensyn til bevarelsen af plantegenetiske ressourcer, og såfremt betingelserne for så vidt angår selvstændighed, ensartethed og stabilitet eller de i artikel 44, stk. 2 og 3, nævnte kriterier stadig er opfyldt. Undtagen for plantegenetiske ressourcer som omhandlet i artikel 44, skal ansøgning om fornyelse indgives senest to år før godkendelsens udløb.

3. En godkendelses varighed skal forlænges midlertidigt, indtil beslutning vedrørende ansøgningen om forlængelse er truffet.

For sorter, der er godkendt før den 1. juli 1972, eller, hvad angår Danmark, Irland og Det Forenede Kongerige, før den 1. januar 1973, kan den i stk. 1, første afsnit, omhandlede periode efter proceduren i artikel 46, stk. 2, forlænges indtil senest den 30. juni 1990 for individuelle sorter, såfremt der før den 1. juli 1982 er truffet officielle foranstaltninger på fællesskabsplan til sikring af, at betingelserne for fornyelse af godkendelsen eller for godkendelse af sorter, der er afledt af dem, er opfyldt.

▼B

Med hensyn til Grækenland, Spanien og Portugal kan udløbet af godkendelsesperioden for visse sorter, som er godkendt i disse medlemsstater inden den 1. januar 1986, på disse medlemsstaters anmodning ligeledes fastsættes til den 30. juni 1990 efter proceduren i artikel 46, stk. 2, og de pågældende sorter kan omfattes af de i andet afsnit omhandlede officielle foranstaltninger på fællesskabsplan.

Artikel 13

1. Medlemsstaterne drager omsorg for, at den usikkerhed, der viser sig efter godkendelsen af en sort for så vidt angår vurderingen af dens selvstændighed eller af dens betegnelse ved godkendelsen, afklares.

2. Når det efter godkendelse af en sort viser sig, at selvstændighedsbetingelsen i henhold til artikel 5 ikke var opfyldt ved godkendelsen, erstattes godkendelsen af en anden afgørelse, i givet fald en ophævelse, i henhold til dette direktiv.

Ved denne anden afgørelse betragtes sorten med virkning fra dens oprindelige godkendelse ikke længere som en sort, der kendes i Fællesskabet i henhold til artikel 5, stk. 1.

3. Når det efter godkendelsen af en sort viser sig, at dens betegnelse i henhold til artikel 9 ikke var acceptabel ved godkendelsen, skal betegnelsen tilpasses således, at den bringes i overensstemmelse med dette direktiv. Medlemsstaterne kan tillade, at den tidligere betegnelse kan anvendes foreløbigt som en supplerende betegnelse. Reglerne for, hvornår den tidligere betegnelse kan anvendes som supplerende betegnelse, kan fastsættes efter proceduren i artikel 46, stk. 2.

4. Efter proceduren i artikel 46, stk. 2, kan der fastsættes regler for anvendelsen af stk. 1, 2 og 3.

Artikel 14

1. Medlemsstaterne drager omsorg for, at godkendelsen af en sort tilbagekaldes:

- a) såfremt det ved undersøgelse bevises, at en sort ikke længere er selvstændig, stabil eller tilstrækkeligt ensartet
- b) såfremt den eller de ansvarlige for sorten anmoder herom, medmindre en systematisk vedligeholdelsesavl stadig er sikret.

2. Medlemsstaterne kan tilbagekalde godkendelsen af en sort:

- a) såfremt administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser til gennemførelse af dette direktiv ikke overholdes
- b) såfremt der ved ansøgningen om godkendelse eller ved undersøgelse er givet urigtige eller svigagtige oplysninger om forhold, der har været afgørende for godkendelsens meddelelse.

▼B*Artikel 15*

1. Medlemsstaterne drager omsorg for, at en sort slettes af deres liste, hvis godkendelsen af denne sort er tilbagekaldt, eller hvis godkendelsens gyldighedsperiode er udløbet.

2. Medlemsstaterne kan for deres område indrømme en afsætningsfrist for certificering af frø, for kontrol med standardfrø og for handel med frø, der løber indtil senest den 30. juni i det tredje år efter godkendelsesperiodens udløb.

For de sorter, der i henhold til artikel 16, stk. 1, har været opført i den i artikel 17 omhandlede fælles sortsliste, er det den frist, der udløber som den seneste blandt dem, der i henhold til første afsnit er indrømmet af de forskellige godkendelsesmedlemsstater, der finder anvendelse på handelen i samtlige medlemsstater, såfremt frøet af den pågældende sort ikke har været undergivet handelsrestriktioner med hensyn til sorten.

3. For sorter, for hvilke der er indrømmet fornyelse af godkendelsen i henhold til artikel 12, stk. 3, kan medlemsstaterne tillade anvendelse af de betingelser, der blev anvendt indtil den 30. juni 1994.

Artikel 16

1. Medlemsstaterne drager omsorg for, at frø af sorter, der er godkendt i overensstemmelse med dette direktiv eller efter principper, der svarer til dette direktivs, ikke med virkning fra den i artikel 17 omhandlede offentliggørelse undergives nogen form for handelsrestriktioner med hensyn til sorten.

2. En medlemsstat kan efter ansøgning som behandles efter proceduren i artikel 46, stk. 2, eller artikel 46, stk. 3, når der er tale om genetisk modificerede sorter, bemyndiges til at forbyde anvendelse af en sort på hele eller en del af sit område eller til at fastlægge passende betingelser for dyrkning heraf og i det i litra b) omhandlede tilfælde, betingelser for anvendelse af de produkter, der er et resultat af denne dyrkning,

- a) hvis det påvises, at dyrkning af denne sort plantesundhedsmæssigt vil kunne skade dyrkningen af andre sorter eller arter, eller
- b) hvis der er gyldige grunde bortset fra dem, der allerede er anført, eller som kan være blevet anført under proceduren i artikel 10, stk. 2, til at mene, at sorten udgør en risiko for menneskers sundhed eller miljøet.

Artikel 17

I overensstemmelse med de af medlemsstaterne givne oplysninger, og efterhånden som disse fremkommer til Kommissionen, sørger denne for offentliggørelse i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, C-udgaven, under betegnelsen »Fælles Sortsliste for Grøntsagsarter« af alle sorter, hvis frø i henhold til artikel 16 ikke er underkastet handelsrestriktioner med hensyn til sorten, samt af de i artikel 9, stk. 1, fastsatte angivelser angående den eller de ansvarlige for den systematiske vedligeholdelsesavl. Offentliggørelsen angiver de medlemsstater, der har fået en bemyndigelse i henhold til artikel 16, stk. 2, eller artikel 18.

▼B

Den pågældende offentliggørelse skal omfatte de sorter, for hvilke der gælder en udløbsfrist i henhold til artikel 15, stk. 2, andet afsnit. Fristens længde og i givet fald de medlemsstater, for hvilke fristen ikke gælder, anføres i offentliggørelsen.

I offentliggørelsen skal det klart anføres, hvilke sorter der er blevet genetisk modificeret.

Artikel 18

Hvis det konstateres, at dyrkning i en medlemsstat af en sort, der er opført på den fælles sortsliste, plantesundhedsmæssigt vil kunne skade dyrkningen af andre sorter eller arter eller udgøre en risiko for miljøet eller menneskers sundhed, kan denne medlemsstat på anmodning bemyndiges til, i overensstemmelse med proceduren i artikel 46, stk. 2, eller artikel 46, stk. 3, når der er tale om en genetisk modificeret sort, at forbyde handel med frø eller formeringsmateriale af denne sort på hele eller en del af sit område. I tilfælde af overhængende fare for udbredelse af skadegørere eller for menneskers sundhed eller miljøet kan dette forbud udstedes af den pågældende medlemsstat allerede fra indgivelsen af anmodningen og indtil tidspunktet for den endelige beslutning. Denne træffes inden tre måneder efter proceduren i artikel 46, stk. 2, eller artikel 46, stk. 3, når der er tale om en genetisk modificeret sort.

Artikel 19

Når en sort ikke længere er godkendt i den medlemsstat, der oprindeligt har godkendt denne sort, kan en eller flere andre medlemsstater fastholde godkendelsen af denne sort, såfremt betingelserne for godkendelsen stadig er opfyldt dér. For så vidt det drejer sig om en sort, for hvilken der kræves systematisk vedligeholdelsesavl, må denne fortsat sikres.

Artikel 20

1. Medlemsstaterne foreskriver, at frø af cikorierod ikke må markedsføres, medmindre det er officielt certificeret som »basisfrø« eller »certificeret frø«.
2. Medlemsstaterne foreskriver, at frø af andre grøntsagsarter ikke må markedsføres, medmindre det er officielt certificeret som »basisfrø« eller »certificeret frø«, eller er standardfrø.
3. Dog kan det efter proceduren i artikel 46, stk. 2, foreskrives, at frø af visse grøntsagsarter kun må bringes i handelen fra bestemte tidspunkter, hvis det er blevet officielt godkendt som »basisfrø« eller »certificeret frø«.
4. Medlemsstaterne drager omsorg for, at officielle undersøgelser foretages i overensstemmelse med almindeligt anvendte internationale metoder, for så vidt sådanne metoder foreligger.

Artikel 21

Uanset artikel 20, stk. 1 og 2, drager medlemsstaterne omsorg for, at

▼B

- forædlet frø af generationer forud for basisfrøet, og
- ubearbejdet frø, der afsættes med henblik på bearbejdning, og for hvilket der er skabt sikkerhed for ægtheden

kan bringes i handelen.

Artikel 22

Uanset artikel 20 kan medlemsstaterne dog tillade:

- a) at basisfrø, der ikke opfylder de i bilag II vedrørende spireevnen anførte betingelser, officielt certificeres og bringes i handelen. I dette tilfælde træffes der alle fornødne foranstaltninger med henblik på, at leverandøren garanterer en bestemt spireevne, som han, når produktet bringes i handelen, angiver på en speciel etiket, der bærer hans navn og adresse samt partiets referencenummer
- b) at frø af kategorierne »basisfrø« og »certificeret frø«, for hvilket den officielle undersøgelse til kontrol af overholdelsen af de i bilag II vedrørende spireevnen anførte betingelser ikke måtte være afsluttet, officielt certificeres eller bringes i handelen indtil den første modtager i handelskæden med henblik på at sikre en hurtig forsyning med frø. Certificeringen meddeles kun mod forevisning af en rapport om foreløbig analyse af frøet og mod angivelse af den første modtagers navn og adresse. Alle fornødne foranstaltninger træffes for, at leverandøren garanterer den spireevne, der konstateres ved den foreløbige analyse. Når varen bringes i handelen, skal denne spireevne angives på en speciel etiket, der bærer leverandørens navn og adresse samt partiets referencenummer.

Disse bestemmelser finder ikke anvendelse på frø, der er indført fra tredjelande, med undtagelse af de i artikel 36 nævnte tilfælde af formering uden for Fællesskabet.

Medlemsstater, der anvender undtagelsesbestemmelserne i litra a) eller b), bistår hinanden administrativt hvad angår kontrollen.

Artikel 23

1. Uanset artikel 20, stk. 1 og 2, kan medlemsstaterne:

- a) give producenter på deres eget område tilladelse til at bringe små mængder af frø i handelen bestemt til videnskabelige formål eller forædling
- b) give forædlere og disses repræsentanter på deres eget område tilladelse til i en begrænset periode at bringe frø i handelen af en sort, for hvilken der er indgivet ansøgning om opførelse på den nationale liste i mindst én medlemsstat, og for hvilke der er fremlagt specifikke tekniske oplysninger.

2. Betingelserne for, at medlemsstaterne kan give de i stk. 1, litra b), omhandlede tilladelser, fastsættes efter proceduren i artikel 46, stk. 2, navnlig med hensyn til erhvervelse af oplysninger, oplysningernes art, sortens opbevaring og betegnelse samt mærkningen af pakningerne.

▼B

3. Tilladelser, som medlemsstaterne har udstedt inden den 14. december 1998 til producenter på deres eget område til de i stk. 1 omhandlede formål, vil fortsat være gyldige, indtil de i stk. 2 omhandlede bestemmelser bliver fastsat. Derefter skal sådanne tilladelser være i overensstemmelse med de bestemmelser, der er fastsat i henhold til stk. 2.

Artikel 24

Medlemsstaterne kan for så vidt angår de i bilag I og II fastsatte betingelser fastsætte yderligere eller strengere vilkår for godkendelsen af deres egen produktion.

*Artikel 25***▼M3**

1. Medlemsstaterne foreskriver, at prøver i forbindelse med undersøgelse af frø med henblik på godkendelse udtages af myndighederne eller under officielt tilsyn efter egnede metoder. Frøprøvetagning med henblik på kontrol i henhold til artikel 39 skal dog foretages af myndighederne.

Disse bestemmelser finder ligeledes anvendelse på prøver af standardfrø, der udtages til efterkontrol.

1a. Når prøvetagningen under officielt tilsyn som nævnt i stk. 1 gennemføres, skal følgende krav være overholdt:

- a) Frøprøvetagningen skal udføres af prøvetagere, der er autoriseret hertil af den pågældende medlemsstats frøcertificeringsmyndighed, på de i litra b), c) og d) anførte betingelser.
- b) Frøprøvetagerne skal have de nødvendige faglige kvalifikationer, som er erhvervet ved kurser, der er tilrettelagt på samme vilkår som dem, der gælder for officielle frøprøvetagere, og bekræftet ved officielle eksaminer.

De skal gennemføre frøprøvetagningen efter gældende internationale metoder.

c) Frøprøvetagerne skal være:

- i) uafhængige fysiske personer
 - ii) personer ansat af fysiske eller juridiske personer, der ikke beskæftiger sig med frøproduktion, frøavl, frøforarbejdning eller frøhandel,
- eller
- iii) personer ansat af fysiske eller juridiske personer, der beskæftiger sig med frøproduktion, frøavl, frøforarbejdning eller frøhandel.

I det i nr. iii) omhandlede tilfælde må en frøprøvetager kun udtage prøver af frøpartier, der er produceret på hans arbejdsgivers vegne, medmindre andet er aftalt mellem arbejdsgiveren, anmelderen til certificering og den ansvarlige frøcertificeringsmyndighed.

▼ M3

- d) Frøprøvetagernes arbejde skal udføres under behørigt tilsyn fra den ansvarlige frøcertificeringsmyndighed. Ved anvendelse af automatisk prøvetagning skal relevante procedurer følges under officielt tilsyn.
- e) I forbindelse med det i litra d) nævnte tilsyn skal der af officielle frøprøvetagere udtages kontrolprøver af en andel af de frøpartier, som anmeldes til officiel certificering. Denne andel skal i princippet være så ligeligt fordelt som muligt på fysiske og juridiske personer, der anmelder frø til certificering, men der kan også udtages kontrolprøver for at fjerne tvivl i særlige tilfælde. Andelen skal mindst udgøre 5 %. Disse kontrolprøver finder ikke anvendelse ved automatisk prøvetagning.

Medlemsstaterne sammenholder de officielt udtagne frøprøver med de frøprøver af samme frøparti, som er udtaget under officielt tilsyn.

- f) Medlemsstaterne fastsætter de sanktioner, der skal anvendes i tilfælde af overtrædelse af de nationale bestemmelser, der er vedtaget i henhold til dette direktiv for så vidt angår undersøgelser under officielt tilsyn. Sanktionerne skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning. Sanktionerne kan bl.a. bestå i inddragelse af den autorisation, der er omhandlet i litra a), for officielt autoriserede frøprøvetagere, der er fundet skyldige i forsætligt eller uagtsomt at have overtrådt reglerne for officielle undersøgelser. Medlemsstaterne sikrer, at en certificering af frø, der er udtaget prøver af, annulleres i tilfælde af en sådan overtrædelse, medmindre det kan bevises, at frøet stadig opfylder alle relevante krav.

1b. Yderligere foranstaltninger gældende for gennemførelsen af frøprøvetagning under officielt tilsyn kan vedtages efter proceduren i artikel 46, stk. 2.

▼ B

2. Ved undersøgelsen af frø med henblik på certificering og ved den efterfølgende kontrol, udtages prøverne af ensartede partier. Den største vægt af et parti og den mindste vægt af en prøve er angivet i bilag III.

Artikel 26

1. Medlemsstaterne foreskriver, at basisfrø, certificeret frø og standardfrø kun må bringes i handelen i partier, der er tilstrækkeligt ensartede og i lukkede pakninger, som i overensstemmelse med artikel 27 og 28 er forsynet med en lukkeanordning og en mærkning.

2. Medlemsstaterne kan med henblik på afsætningen af små mængder til den endelige forbruger fastsætte undtagelser fra bestemmelserne i stk. 1 for så vidt angår pakning, lukkeanordning og mærkning.

▼B

3. Uanset stk. 1 kan medlemsstaterne give deres egne producenter tilladelse til at bringe småpakninger med blandinger af standardfrø af forskellige sorter af samme art i handelen. De arter, for hvilke denne bestemmelse gælder, reglerne for disse småpakningers maksimumsstørrelse samt kravene til mærkning fastsættes efter proceduren i artikel 46, stk. 2.

Artikel 27

1. Medlemsstaterne foreskriver, at pakninger med basisfrø og certificeret frø, bortset fra frø af sidstnævnte kategori i EF-småpakninger, af myndighederne eller under myndighedernes kontrol lukkes således, at de ikke kan åbnes, uden at lukkeanordningen ødelægges, eller uden at det kan ses på den i artikel 28, stk. 1, omhandlede officielle etiket eller på pakningen.

For at sikre, at pakningen er lukket, skal der på lukkeanordningen mindst være anbragt den officielle etiket eller en officiel forsegling.

De i andet afsnit omhandlede foranstaltninger er ikke absolut nødvendige, når der er tale om en engangslukkeanordning.

Efter fremgangsmåden i artikel 46, stk. 2, kan det konstateres, om en bestemt lukkeanordning er i overensstemmelse med bestemmelserne i dette stykke.

2. En eller flere nye lukninger må kun foretages af myndighederne eller under myndighedernes kontrol. I tilfælde heraf gøres der på den i artikel 28, stk. 1, nævnte etiket bemærkning om den sidste nye lukning, om datoen herfor samt om den myndighed, der har foretaget den.

3. Medlemsstaterne foreskriver, at pakninger med standardfrø og småpakninger med certificeret frø lukkes således, at de ikke kan åbnes, uden at lukkeanordningen ødelægges, eller uden at det kan ses på den i artikel 28, stk. 3, omhandlede etiket eller på pakningen. De forsynes desuden — bortset fra småpakninger — af den, der er ansvarlig for etiketteringen, med en plombe eller en tilsvarende forsegling af lukningen. Efter proceduren i artikel 46, stk. 2, kan det konstateres, om en bestemt lukkeanordning er i overensstemmelse med bestemmelserne i nærværende stykke. For så vidt angår småpakninger med frø af kategorien certificeret frø må en eller flere nye lukninger kun foretages under myndighedernes kontrol.

4. Medlemsstaterne kan fastsætte undtagelser fra stk. 1 og 2 for småpakninger af basisfrø, der er lukket på deres område. Betingelserne for disse undtagelser kan fastsættes efter proceduren i artikel 46, stk. 2.

▼B*Artikel 28*

1. Medlemsstaterne foreskriver, at pakninger med basisfrø og certificeret frø, bortset fra frø af sidstnævnte kategori i småpakninger:

a) udvendigt skal være forsynet med en officiel etiket, som endnu ikke har været i brug, som er i overensstemmelse med bilag IV, del A, og hvis angivelser er affattet på et af Fællesskabets officielle sprog. Ved gennemsigtige pakninger kan etiketten anbringes indvendigt, såfremt den kan læses gennem emballagen. Etiketten skal være hvid for basisfrø og blå for certificeret frø. Er etiketten forsynet med et hul, skal dens fastgørelse i alle tilfælde sikres med en officiel forsegling. Såfremt basisfrø i det i artikel 22 omhandlede tilfælde ikke opfylder de i bilag II fastsatte betingelser med hensyn til spireevne, gøres bemærkning herom på etiketten. Det er tilladt at anvende officielle selvklæbende etiketter. Efter proceduren i artikel 46, stk. 2, kan det tillades under myndighedernes kontrol at forsyne pakningen med de foreskrevne angivelser på en sådan måde, at de ikke kan udviskes, og således at de svarer til etikettens udformning

b) indvendigt skal indeholde et officielt indlægsmærke i samme farve som etiketten med i det mindste de i bilag IV, del A, litra a), nr. 4 til 7, for etiketten foreskrevne angivelser. Indlægsmærket skal være udformet således, at det ikke kan forveksles med den i litra a) omhandlede etiket. Indlægsmærket er ikke påkrævet, såfremt angivelserne er påført pakningen på en sådan måde, at de ikke kan udviskes, eller såfremt — i overensstemmelse med litra a) — etiketten er anbragt indvendigt i en gennemsigtig pakning, eller der er anvendt en selvklæbende etiket eller en etiket af et materiale, som ikke kan rives i stykker.

2. Medlemsstaterne kan fastsætte undtagelser fra stk. 1 for småpakninger, der er lukket på deres område. Betingelserne for disse undtagelser kan fastsættes efter proceduren i artikel 46, stk. 2.

3. Pakninger af standardfrø og små pakninger med frø af kategorien »certificeret frø« skal i overensstemmelse med bilag IV, del B, forsynes enten med en leverandøretiket eller med en trykt eller stemplet påskrift affattet på et af Fællesskabets officielle sprog. Etikettens farve skal være blå for certificeret frø og mørkegul for standardfrø.

Undtagen for små pakninger af standardfrø skal de i henhold til dette stykke foreskrevne eller tilladte oplysninger under alle omstændigheder holdes tydeligt adskilt fra andre oplysninger på etiket eller pakning, herunder de i artikel 30 omhandlede oplysninger.

Efter den 30. juni 1992 kan det efter proceduren i artikel 46, stk. 2, afgøres, om små pakninger af standardfrø af alle eller af visse arter skal omfattes af dette krav, eller om der skal skelnes mellem de foreskrevne eller tilladte oplysninger og andre oplysninger på en anden måde, hvis den særlige egenskab udtrykkeligt angives som sådan på etiketten eller pakningen.

▼B

4. For sorter, der er almindeligt kendt den 1. juli 1970, kan der på etiketten også henvises til vedligeholdelsesavl af sorten, der er blevet eller vil blive anerkendt i henhold til artikel 41, stk. 2. Det er forbudt at henvise til særlige egenskaber, der kunne hænge sammen med en sådan vedligeholdelsesavl.

Nævnte dato er:

— den 1. januar 1973 for Danmark, Irland og Det Forenede Kongerige

— den 1. marts 1986 for Spanien.

Denne henvisning anføres efter sortsbetegnelsen, som den holdes tydeligt adskilt fra, helst med en tankestreg. Den må ikke være mere fremtrædende end sortsbetegnelsen.

Artikel 29

Medlemsstaterne træffer alle fornødne foranstaltninger med henblik på at sikre kontrollen med frøets ægthed for så vidt angår småpakninger af certificeret frø, særlig ved frøpartiernes opdeling. Med henblik herpå kan de bestemme, at små pakninger, der er opdelt på deres område, skal lukkes af myndighederne eller under myndighedernes kontrol.

Artikel 30

1. Efter proceduren i artikel 46, stk. 2, kan det fastsættes, at pakninger med basisfrø, certificeret frø af enhver art eller standardfrø i andre tilfælde end dem, der allerede er omhandlet i dette direktiv, forsynes med en leverandøretiket (som enten kan være en etiket, der er forskellig fra den officielle etiket, eller være et påtryk med leverandørens angivelser på selve pakningen).

De oplysninger, der skal angives på en sådan etiket, fastsættes også efter proceduren i artikel 46, stk. 2.

2. For basisfrø og certificeret frø skal etiketten eller påtrykket, der er omhandlet i stk. 1, udformes således, at der ikke kan ske forveksling med den i artikel 28, stk. 1, omhandlede officielle etiket.

Artikel 31

Når der er tale om frø af en genetisk modificeret sort, skal det på etiketter eller dokumenter af enhver art, officielle såvel som ikke-officielle, der er fastgjort til eller ledsager frøpartiet, jf. bestemmelserne i dette direktiv, være klart angivet, at sorten er genetisk modificeret.

Artikel 32

Medlemsstaterne foreskriver, at enhver kemisk behandling af basisfrø, certificeret frø eller af standardfrø skal være anført enten på den officielle etiket eller på en leverandøretiket såvel uden på som inden i pakningen. For så vidt angår små pakninger kan disse oplysninger anføres direkte på emballagen eller inden i denne.

▼B*Artikel 33*

Med henblik på at finde bedre alternativer til visse bestemmelser i dette direktiv kan der efter proceduren i artikel 46, stk. 2, træffes afgørelse om, at tidsbegrænsede forsøg på nærmere fastsatte betingelser skal gennemføres på fællesskabsplan.

I forbindelse med sådanne forsøg kan medlemsstaterne fritages for visse af de i dette direktiv fastsatte forpligtelser. Fritagelsens omfang fastsættes i henhold til de bestemmelser, på hvilke den finder anvendelse. Et forsøgs varighed må ikke overstige syv år.

Artikel 34

1. Medlemsstaterne drager omsorg for, at frø, der bringes i handelen efter bestemmelserne i dette direktiv, obligatorisk såvel som ikke-obligatoriske, kun undergives de handelsrestriktioner, der er fastsat i dette eller andre fællesskabsdirektiver, for så vidt angår egenskaber, undersøgelsesforanstaltninger, mærkning og lukning.

2. Indtil en beslutning træffes i overensstemmelse med artikel 20, stk. 3, kan enhver medlemsstat på anmodning blive bemyndiget til efter proceduren i artikel 46, stk. 2, at foreskrive, at frø af visse grøntsagsarter fra bestemte tidspunkter at regne kun må bringes i handelen, såfremt det er blevet officielt certificeret som »basisfrø« eller som »certificeret frø«.

Artikel 35

Betingelserne for, at forædlet frø af generationer forud for basisfrøet kan bringes i handelen efter artikel 21, første led, er som følger:

- a) det er blevet officielt kontrolleret af den kompetente certificeringsmyndighed i overensstemmelse med bestemmelserne for certificering af basisfrø
- b) det er pakket i overensstemmelse med dette direktiv, og
- c) pakningerne er forsynet med en officiel etiket med mindst følgende angivelser:
 - certificeringsmyndighed og medlemsstat eller forkortet betegnelse herfor
 - partiets referencenummer
 - måned og år for lukning, eller
 - måned og år for seneste officielle prøveudtagning med henblik på beslutning om certificering
 - art med latinske bogstaver og i det mindste anført under den botaniske betegnelse, som kan angives i forkortet form og uden autornavn
 - sort, i det mindste anført med latinske bogstaver
 - betegnelsen »præ-basisfrø«

▼B

- antal generationer forud for frøkategorien »certificeret frø« eller »certificeret frø af første generation«.

Etiketten skal være hvid og forsynet med en diagonal violet streg.

Artikel 36

1. Medlemsstaterne foreskriver, at grøntsagsfrø:

- som stammer direkte fra basisfrø eller fra frø, der er officielt certificeret enten i en eller flere medlemsstater eller i et tredjeland, der er givet ligestilling i henhold til artikel 37, stk. 1, litra d), eller som stammer direkte fra en krydsning af basisfrø, der er officielt certificeret i en medlemsstat, og basisfrø, der er officielt certificeret i et sådant tredjeland, og
- som er høstet i en anden medlemsstat

efter anmodning og med forbehold af de øvrige bestemmelser i dette direktiv skal certificeres officielt som certificeret frø i enhver medlemsstat, hvis det har været underkastet en markinspektion, der opfylder de i bilag I fastsatte betingelser for vedkommende kategori, og hvis det ved en officiel undersøgelse er godtgjort, at de i bilag II for samme kategori fastsatte betingelser er opfyldt.

Når frøet i disse tilfælde hidrører direkte fra officielt certificeret frø af tidligere generationer end basisfrø, kan medlemsstaterne ligeledes meddele officiel certificering som basisfrø, hvis de for denne kategori fastsatte betingelser er opfyldt.

2. Grøntsagsfrø, der er høstet i Fællesskabet, og som skal certificeres efter bestemmelserne i stk. 1, skal:

- pakkes og forsynes med en officiel etiket, der opfylder betingelserne i bilag V, afsnit A og B, efter bestemmelserne i artikel 27, stk. 1, og
- ledsages af et officielt dokument, der opfylder betingelserne i bilag V, afsnit C.

Bestemmelserne i første afsnit vedrørende pakning og mærkning kan fraviges, hvis de myndigheder, der varetager markinspektionen, de myndigheder, der udarbejder dokumenterne for sådant ikke endeligt certificeret frø med henblik på certificering, og de myndigheder, der varetager certificeringen, er de samme, eller hvis de er enige om at fravige bestemmelserne.

3. Medlemsstaterne foreskriver endvidere, at grøntsagsfrø:

- som stammer direkte fra basisfrø eller fra frø, der er officielt certificeret enten i en eller flere medlemsstater eller i et tredjeland, der er givet ligestilling i henhold til artikel 37, stk. 1, litra d), eller som stammer direkte fra en krydsning af basisfrø, der er officielt certificeret i en medlemsstat, og basisfrø, der er officielt certificeret i et sådant tredjeland, og
- som er høstet i et tredjeland

▼B

efter anmodning skal certificeres officielt som certificeret frø i enhver af de medlemsstater, hvor basisfrøet enten er avlet eller officielt certificeret, hvis det har været underkastet en markinspektion, der opfylder de betingelser for vedkommende kategori, der er fastsat i en i henhold til artikel 37, stk. 1, litra a), truffet afgørelse om ligestilling, og hvis det ved en officiel undersøgelse er godtgjort, at de i bilag II for samme kategori fastsatte betingelser er opfyldt. Andre medlemsstater kan også tillade officiel certificering af sådant frø.

Artikel 37

1. På forslag af Kommissionen fastslår Rådet med kvalificeret flertal:

- a) om officielle undersøgelser, der foretages af sorter i et tredjeland, frembyder samme garanti som de i medlemsstaterne i henhold til artikel 7 foranstaltede undersøgelser
- b) om kontrolforanstaltninger vedrørende systematisk vedligeholdelsesavl, der foretages i et tredjeland, frembyder samme garanti som de af medlemsstaterne gennemførte kontrolforanstaltninger
- c) om markinspektioner i et tredjeland i de i artikel 36 omhandlede tilfælde opfylder de i bilag I anførte betingelser
- d) om grøntsagsfrø, der er høstet i et tredjeland, og som frembyder samme garanti med hensyn til dets karakteristiske egenskaber samt til de foranstaltninger, der træffes med henblik på dets undersøgelse, på sikring af dets ægthed, på mærkning og kontrol, i den henseende har samme værdi som basisfrø, certificeret frø eller standardfrø, der er høstet inden for Fællesskabet, og som er i overensstemmelse med dette direktivs bestemmelser.

2. Stk. 1 gælder ligeledes for hver ny medlemsstat for perioden fra dens tilslutning indtil den dato, på hvilken den skal sætte de love eller administrative bestemmelser i kraft, som er nødvendige for at efterkomme bestemmelserne i dette direktiv.

Artikel 38

1. For at overvinde forbigående vanskeligheder ved den almindelige forsyning med basisfrø, certificeret frø eller standardfrø, som opstår i Fællesskabet og ikke kan overvindes på anden måde, kan det efter proceduren i artikel 46, stk. 2, besluttes, at medlemsstaterne for en bestemt periode tillader, at der i hele Fællesskabet bringes frø tilhørende en kategori, der er undergivet mindre strenge krav, eller frø tilhørende en sort, der hverken er opført på »den fælles sortliste for grøntsagsarter« eller på de nationale sortslister, i handelen i sådanne mængder, som er nødvendige for at afhjælpe forsyningsvanskelighederne.

2. Når der er tale om en kategori af frø af et bestemt sort, er den officielle etiket eller leverandøretiketten den, som er bestemt for den tilsvarende kategori; når der er tale om sorter, der ikke er opført på ovennævnte lister, er etiketten brun. Etiketten skal altid angive, at der er tale om frø af en kategori, der opfylder mindre strenge krav.

▼B

3. Gennemførelsesbestemmelserne til stk. 1 kan vedtages efter proceduren i artikel 46, stk. 2.

Artikel 39

1. Medlemsstaterne drager omsorg for, at der i det mindste ved stikprøver foretages officielle undersøgelser i forbindelse med handel med grøntsagsfrø for at kontrollere, om kravene og betingelserne i dette direktiv er opfyldt.

2. Uden at det berører de frie varebevægelser inden for Fællesskabet for frøs vedkommende, træffer medlemsstaterne alle de fornødne foranstaltninger for at sikre, at de får udleveret følgende oplysninger, når frø, der er indført fra tredjelande, bringes i handelen i mængder på over 2 kg:

- a) art
- b) sort
- c) kategori
- d) produktionsland og officiel kontrolmyndighed
- e) afsendelsesland
- f) importør
- g) frømængde.

Nærmere regler for, hvorledes disse oplysninger skal gives, kan fastsættes efter proceduren i artikel 46, stk. 2.

Artikel 40

Medlemsstaterne drager omsorg for, at frø af kategorierne »certificeret frø« og »standardfrø« ved stikprøver ved en efterkontroldyrkning efterprøves officielt for sortsæghed og -renhed sammenlignet med kontrolprøver.

Artikel 41

1. Medlemsstaterne drager omsorg for, at de, der er ansvarlige for etiketteringen af standardfrø, der skal bringes i handelen:

- a) anmelder begyndelsen og afslutningen på deres virksomhed
- b) fører regnskab over alle standardfrøpartier og holder dette til rådighed i mindst tre år
- c) i mindst to år holder en kontrolprøve til rådighed af frø af sådanne sorter, for hvilke en systematisk vedligeholdelsesavl ikke kræves
- d) udtager prøver af hvert parti, der skal bringes i handelen, og holder dem til rådighed i mindst to år.

De under litra b) og litra d) nævnte forpligtelser kontrolleres af myndighederne ved stikprøver. Den under litra c) omhandlede forpligtelse gælder kun for de ansvarlige, der selv er producenter.

▼B

2. Medlemsstaterne drager omsorg for, at enhver, der har til hensigt at gøre bemærkning på etiketten om en systematisk vedligeholdelsesavl i overensstemmelse med artikel 28, stk. 4, indgiver anmeldelse herom.

Artikel 42

1. Hvis det gentagne gange ved efterkontrollen er blevet konstateret, at frø af en sort ikke tilstrækkeligt har opfyldt kravene til sortsæghed og -renhed, drager medlemsstaterne omsorg for, at det helt eller delvis og eventuelt for en bestemt periode forbydes den, der er ansvarlig for markedsføringen, at bringe dette frø i handelen.

2. De i henhold til stk. 1 truffne foranstaltninger ophæves, så snart det med tilstrækkelig sikkerhed godtgøres, at det til afsætning bestemte frø for fremtiden vil opfylde kravene til sortsæghed og -renhed.

▼M1*Artikel 43*

1. Sammenlignende fællesskabsprøver og -analyser foretages inden for Fællesskabet for at efterkontrollere stikprøver af grøntsagsfrø, der markedsføres i henhold til disse direktivs bestemmelser, uanset om disse er præceptive eller deklatoriske. De sammenlignende prøver og analyser kan omfatte følgende:

— frø, der er høstet i tredjelande

— frø, der er egnet til økologisk landbrug

— frø, der afsættes i forbindelse med bevarelse in situ og bæredygtig udnyttelse af plantegenetiske ressourcer.

2. De sammenlignende prøver og analyser tjener til at harmonisere de tekniske godkendelsesmetoder og til at undersøge, om de betingelser, som dette frø skal opfylde, er overholdt.

3. Kommissionen fastsætter efter artikel 46, stk. 2, de bestemmelser, der er nødvendige til gennemførelsen af de sammenlignende prøver og analyser. Kommissionen underretter den komité, der er omhandlet i artikel 46, stk. 1, om den tekniske tilrettelægning af prøverne og analyserne samt resultaterne heraf.

4. Fællesskabet kan yde et finansielt bidrag til gennemførelse af de i stk. 1 og 2 omhandlede prøver og analyser.

Det finansielle bidrag kan ikke overstige de årlige bevillinger, der vedtages af budgetmyndigheden.

5. De prøver og analyser, der kan omfattes af et finansielt EF-bidrag, og de nærmere regler for ydelsen af det finansielle bidrag fastsættes efter proceduren i artikel 46, stk. 2.

▼M1

6. De prøver og analyser, som er omhandlet i stk. 1 og 2, må kun udføres af statslige myndigheder eller juridiske personer, der handler under statens ansvar.

▼B*Artikel 44*

1. Der kan efter proceduren i artikel 46, stk. 2, fastsættes særlige betingelser for at tage hensyn til udviklingen i vilkårene for handel med kemisk behandlede frø.

2. Der fastsættes efter proceduren i artikel 46, stk. 2, særlige betingelser for at tage hensyn til udviklingen i bevarelse in situ og bæredygtig udnyttelse af plantegenetiske ressourcer gennem dyrkning og afsætning af frø af:

a) landracer og sorter, der traditionelt har været dyrket i særlige områder og regioner og er truet af genetisk erosion, jf. dog bestemmelserne i Rådets forordning (EF) nr. 1467/94 af 20. juni 1994 om bevarelse, beskrivelse, indsamling og udnyttelse af genressourcer i landbruget ⁽¹⁾

b) sorter, der er uden egentlig kommerciel produktionsværdi, men som er udviklet med henblik på dyrkning under særlige forhold.

3. De særlige betingelser som omhandlet i stk. 2 indebærer navnlig følgende:

a) landracer og sorter som nævnt i stk. 2, litra a), godkendes efter bestemmelserne i dette direktiv. Der tages navnlig hensyn til resultaterne af uofficielle analyser og viden erhvervet gennem praktiske erfaringer med dyrkning, opformering og anvendelse af sådanne landracer og sorter samt til de detaljerede sortsbeskrivelser og relevante sortsbetegnelser, som meddelt den berørte medlemsstat, og hvis de pågældende landracer og sorter anses for at opfylde betingelserne, undtages de fra kravet om officiel undersøgelse. Når en sådan landrace eller sort er godkendt, opføres den i den fælles sortliste som en »bevarelæssort«

b) i forbindelse med stk. 2, litra a) og b), skal der gælde passende kvantitative restriktioner.

Artikel 45

De ændringer i bilagene, der bliver nødvendige som følge af udviklingen i videnskabelig eller teknisk viden, vedtages efter proceduren i artikel 46, stk. 2.

⁽¹⁾ EFT L 159 af 28.6.1994, s. 1.

▼B*Artikel 46*

1. Kommissionen bistås af Den stående Komité for Frø- og Plante-materiale henhørende under Landbrug, Havebrug og Skovbrug, oprettet ved artikel 1 i Rådets afgørelse 66/399/EØF ⁽¹⁾.

2. Når der henvises til dette stykke anvendes artikel 4 og 7 i afgørelse 1999/468/EF.

Perioden i artikel 4, stk. 3, i afgørelse 1999/468/EF fastsættes til en måned.

3. Når der henvises til dette stykke anvendes artikel 5 og 7 i afgørelse 1999/468/EF.

Perioden i artikel 5, stk. 6, i afgørelse 1999/468/EF fastsættes til tre måneder.

4. Komitéen vedtager selv sin forretningsorden.

Artikel 47

Med forbehold af bestemmelserne i artikel 18 og i bilag I og II berører dette direktiv ikke lovgivningen i de enkelte stater, der begrundes ud fra hensynet til beskyttelse af menneskers og dyrs sundhed og liv eller til bevarelse af planter eller beskyttelse af industriel eller kommerciel ejendomsret.

Artikel 48

1. Der kan fastsættes særlige betingelser efter proceduren i artikel 46, stk. 2, for at tage hensyn til udviklingen hvad angår

a) betingelserne for handel med kemisk behandlet frø

b) betingelserne for handel med frø i forbindelse med bevarelse in situ og bæredygtig udnyttelse af genetiske ressourcer af planter, herunder frøblandinger af arter, som også omfatter arterne i artikel 1 i direktiv 2002/53/EF ⁽²⁾, som er knyttet til særlige naturlige eller delvis naturlige levesteder og er truet af genetisk erosion

c) betingelserne for handel med frø, der egner sig til økologisk landbrug.

2. De særlige betingelser som omhandlet i stk. 1, litra b), indebærer navnlig følgende:

a) frøene skal være af kendt herkomst, der af den relevante myndighed i hver medlemsstat er godkendt med henblik på handel med frø i definerede områder

b) der skal gælde passende kvantitative restriktioner.

⁽¹⁾ EFT 125 af 11.7.1966, s. 2289/66.

⁽²⁾ Se side 1 i denne EFT.

▼B*Artikel 49*

En medlemsstat kan efter ansøgning, som behandles efter proceduren i artikel 46, stk. 2, helt eller delvis fritages for at anvende dette direktivs bestemmelser for visse arter, som normalt ikke er genstand for formering eller handel på dens område, hvis dette ikke er i modstrid med artikel 16, stk. 1, og artikel 34, stk. 1.

Artikel 50

Medlemsstaterne meddeler Kommissionen de nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Kommissionen underretter de øvrige medlemsstater herom.

Artikel 51

1. Direktiv 70/458/EØF, som ændret ved de i bilag VI, del A, anførte direktiver, ophæves, dog uden at medlemsstaternes forpligtelser med hensyn til de i bilag VI, del B, anførte gennemførelsesfrister berøres heraf.

2. Henvisninger til det ophævede direktiv gælder som henvisninger til nærværende direktiv og læses i henhold til den i bilag VII anførte sammenligningstabel.

Artikel 52

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 53

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

BILAG I

**BETINGELSER FOR GODKENDELSEN FOR SÅ VIDT ANGÅR
BESTANDEN**

1. Bestanden skal være tilstrækkelig sortsægte og sortsren.
2. For basisfrø skal der foretages mindst en officiel markinspektion. For certificeret frø skal der foretages mindst en markinspektion, der kontrolleres af myndighederne på mindst 20 % af bestandene af hver art ved udtagning af stikprøver.
3. Fremavlsmarkens dyrkningstilstand og bestandens udviklingsniveau skal muliggøre en tilstrækkelig kontrol med sortens ægthed og renhed samt af sundhedstilstanden.
4. Mindsteafstandene til nabobestande, der kan medføre en uønsket fremmedbestøvning, skal udgøre for:

A. *Beta vulgaris*

- 1) Fra alle pollenkilder af slægten *Beta*, som ikke 1 000 m omfattes nedenfor
- 2) Fra pollenkilder af sorter af samme underarter tilhørende en anden sortsgruppe:

a) for basisfrø	1 000 m
b) for certificeret frø	600 m
- 3) Fra pollenkilder af sorter af samme underarter tilhørende samme sortsgruppe:

a) for basisfrø	600 m
b) for certificeret frø	300 m

De i punkt 2 og 3 omhandlede sortsgrupper bestemmes efter fremgangsmåden i artikel 46, stk. 2.

B. *Brassica-arter*

- 1) Til kilder af fremmed pollen, der kan fremkalde betydelig ødelæggelse i sorter af *Brassica*-arterne:

a) for basisfrø	1 000 m
b) for certificeret frø	600 m
- 2) Til andre kilder af fremmed pollen, der kan krydses med sorter af *Brassica*-arterne:

a) for basisfrø	500 m
b) for certificeret frø	300 m

C. *Cikorierod*

1. Fra andre arter af samme slægt eller underart 1 000 m
2. Fra en anden cikorierodsort:

a) for basisfrø	600 m
b) for certificeret frø	300 m

▼BD. *Andre arter*

1. Til kilder af fremmed pollen, der kan fremkalde betydelig ødelæggelse i sorter af andre fremmedbestøvende arter:
 - a) for basisfrø 500 m
 - b) for certificeret frø 300 m
2. Til andre kilder af fremmed pollen, der kan krydses mod sorter af andre fremmedbestøvende arter:
 - a) for basisfrø 300 m
 - b) for certificeret frø 100 m

Disse afstande behøver ikke at overholdes, når der findes en tilstrækkelig afskærmning mod enhver uønsket fremmedbestøvning.

5. Forekomsten af sygdomme og skadelige organismer, der nedsætter frøets nytteværdi, skal være begrænset til det mindst mulige.

▼ B

BILAG II

BETINGELSER, SOM FRØET SKAL OPFYLDE

1. Frøet skal være tilstrækkelig sortsægte og sortsrent.
2. Forekomsten af sygdomme og skadelige organismer, der nedsætter frøets nytteværdi, skal være begrænset til det mindst mulige.
3. Frøet skal i øvrigt opfylde følgende betingelser:

a) Normer:

Arter	Mindste specifikke renhed (% af vægten)	Største indhold af andre plantearter (% af vægten)	Mindste spireevne (% af de rene frø eller frøøgler)
<i>Allium cepa</i>	97	0,5	70
▼ <u>M4</u>			
<i>Allium fistulosum</i>	97	0,5	65
▼ <u>B</u>			
<i>Allium porrum</i>	97	0,5	65
▼ <u>M4</u>			
<i>Allium sativum</i>	97	0,5	65
<i>Allium schoenoprasum</i>	97	0,5	65
▼ <u>B</u>			
<i>Anthriscus cerefolium</i>	96	1	70
<i>Apium graveolens</i>	97	1	70
<i>Asparagus officinalis</i>	96	0,5	70
<i>Beta vulgaris</i> (Cheltenham beet)	97	0,5	50 (frøøgler)
<i>Beta vulgaris</i> (andre sorter)	97	0,5	70 (frøøgler)
<i>Brassica oleracea</i> (blomkål)	97	1	70
► <u>M4</u> <i>Brassica oleracea</i> (undtagen blomkål) ◀	97	1	75
► <u>M4</u> <i>Brassica rapa</i> (kinakål) ◀	97	1	75
► <u>M4</u> <i>Brassica rapa</i> (majroe) ◀	97	1	80
<i>Capsicum annuum</i>	97	0,5	65
<i>Cichorium intybus</i> (<i>partim</i>) (witloof-cikorie (julesalat), cikorie med brede blade (italiensk cikorie))	95	1,5	65
<i>Cichorium intybus</i> (<i>partim</i>) (cikorierod)	97	1	80
<i>Cichorium endivia</i>	95	1	65
<i>Citrullus lanatus</i>	98	0,1	75
<i>Cucumis melo</i>	98	0,1	75
<i>Cucumis sativus</i>	98	0,1	80
<i>Cucurbita maxima</i>	98	0,1	80
<i>Cucurbita pepo</i>	98	0,1	75
<i>Cynara cardunculus</i>	96	0,5	65

▼ B

Arter	Mindste specifikke renhed (% af vægten)	Største indhold af andre plantearter (% af vægten)	Mindste spireevne (% af de rene frø eller frøøgler)
<i>Daucus carota</i>	95	1	65
<i>Foeniculum vulgare</i>	96	1	70
<i>Lactuca sativa</i>	95	0,5	75
► <u>M6</u> <i>Solanum lycopersicum</i> L. ◀	97	0,5	75
<i>Petroselinum crispum</i>	97	1	65
<i>Phaseolus coccineus</i>	98	0,1	80
<i>Phaseolus vulgaris</i>	98	0,1	75
<i>Pisum sativum</i>	98	0,1	80
<i>Raphanus sativus</i>	97	1	70
▼ <u>M4</u>			
<i>Rheum rhabarbarum</i>	97	0,5	70
▼ <u>B</u>			
<i>Scorzonera hispanica</i>	95	1	70
<i>Solanum melongena</i>	96	0,5	65
<i>Spinacia oleracea</i>	97	1	75
<i>Valerianella locusta</i>	95	1	65
<i>Vicia faba</i>	98	0,1	80
▼ <u>M4</u>			
<i>Zea mays</i>	98	0,1	85

▼ B

b) Yderligere krav:

i) frø af bælgplanter må ikke vise tegn på angreb af nedennævnte levende insekter:

Acanthoscelides obtectus Sag.

Bruchus affinis Froel.

Bruchus atomarius L.

Bruchus pisorum L.

Bruchus rufimanus Boh.

ii) frø må ikke være angrebet af levende *Acarina*.

▼ M5

c) Andre normer og betingelser, der gælder, hvor der henvises til dem i tabellen i litra a):

Med hensyn til sorter af *Zea mays* (suktermajs — »super sweet«) nedsættes kravet til mindste spireevne til 80 % af rene frø. Den officielle etiket eller, hvor det er relevant, leverandøretiketten skal være forsynet med påskriften »Mindste spireevne 80 %«.

▼B*BILAG III***VÆGT JF. ARTIKEL 25, STK. 2**

1. Maksimumsvægt af et frøparti:

▼M5

- a) frø af *Phaseolus coccineus*, *Phaseolus vulgaris*, *Pisum sativum* og *Vicia faba* 30 tons
- b) frø på størrelse med hvedekorn eller større, dog ikke *Phaseolus coccineus*, *Phaseolus vulgaris*, *Pisum sativum* og *Vicia faba* 30 tons

▼B

- c) frø af mindre størrelse end hvedekorn 10 tons
- Maksimumsvægten af et parti må ikke overstiges med mere end 5 %.

2. Mindste vægt af en prøve:

Arter	Vægt (i g)
<i>Allium cepa</i>	25
▼<u>M4</u>	
<i>Allium fistulosum</i>	15
▼<u>B</u>	
<i>Allium porrum</i>	20
▼<u>M4</u>	
<i>Allium sativum</i>	20
<i>Allium schoenoprasum</i>	15
▼<u>B</u>	
<i>Anthriscus cerefolium</i>	20
<i>Apium graveolens</i>	5
<i>Asparagus officinalis</i>	100
<i>Beta vulgaris</i>	100
<i>Brassica oleracea</i>	25
▼<u>M4</u>	

▼<u>B</u>	
<i>Brassica rapa</i>	20
<i>Capsicum annuum</i>	40
<i>Cichorium intybus (partim)</i> (witloof-cikorie (julesalat), cikorie med brede blade (italiensk cikorie))	15
<i>Cichorium intybus (partim)</i> (cikorierod)	50
<i>Cichorium endivia</i>	15
<i>Citrullus lanatus</i>	250
<i>Cucumis melo</i>	100
<i>Cucumis sativus</i>	25
<i>Cucurbita maxima</i>	250

▼ B

<i>Cucurbita pepo</i>	150
<i>Cynara cardunculus</i>	50
<i>Daucus carota</i>	10
<i>Foeniculum vulgare</i>	25
<i>Lactuca sativa</i>	10
▶ <u>M6</u> <i>Solanum lycopersicum</i> L. ◀	20
<i>Petroselinum crispum</i>	10
<i>Phaseolus coccineus</i>	1 000
<i>Phaseolus vulgaris</i>	700
<i>Pisum sativum</i>	500
<i>Raphanus sativus</i>	50

▼ M4

<i>Rheum rhabarbarum</i>	135
--------------------------	-----

▼ B

<i>Scorzonera hispanica</i>	30
<i>Solanum melongena</i>	20
<i>Spinacia oleracea</i>	75
<i>Valerianella locusta</i>	20
<i>Vicia faba</i>	1 000

▼ M4

<i>Zea mays</i>	1 000
-----------------	-------

▼ B

For F-1 hybridsorter af de ovenfor nævnte arter kan prøvens mindstevægt nedsættes til en fjerdedel af den fastsatte vægt. Prøven skal dog mindst veje 5 g og indeholde mindst 400 frø.

▼B*BILAG IV***ETIKET****A. Officiel etiket (basisfrø og certificeret frø, med undtagelse af småpakninger)***I. Foreskrevne oplysninger*

1. »EF-regler og -normer«.
2. Godkendelsesmyndighed og medlemsstat eller deres forkortelse.

▼M7

- 2a. Det officielle løbenummer.

▼B

3. Måned og år for lukning, udtrykt således: »lukket ... (måned og år)« eller måned og år for seneste officielle prøveudtagning med henblik på beslutning om certificering, udtrykt således: »prøveudtaget ... (måned og år)«.
4. Partiets referencenummer.
5. Art, i det mindste anført med latinske bogstaver under den botaniske betegnelse, som kan angives i forkortet form og uden autornavn, eller under den almindelige betegnelse eller begge.
6. Sort, i det mindste anført med latinske bogstaver.
7. Kategori.
8. Produktionsland.
9. Anmeldt netto- eller bruttovægt eller anmeldt antal rene frø.
10. Ved angivelse af vægt og ved anvendelse af granulerede pesticider, pilleringsmidler eller andre faste tilsætningsstoffer, angivelse af arten af tilsætningsstoffet samt det omtrentlige forhold mellem vægten af rene frø og den samlede vægt.
11. For hybride sorter eller indavlede linjer:
 - for basisfrø, hvor den hybride eller indavlede linje, som frøet tilhører, er officielt godkendt i henhold til dette direktiv:

navnet på denne komponent, under hvilket det er blevet officielt godkendt, med eller uden henvisning til den endelige sort, ledsaget for hybrider eller indavlede linjer, der udelukkende anvendes som komponenter i endelige sorter, af betegnelsen »komponent«
 - for basisfrø i andre tilfælde:

navnet på den komponent, som basisfrøet tilhører, som kan angives i kode, ledsaget af en henvisning til den endelige sort, med eller uden henvisning til dens funktion (hanlig eller hunlig) og ledsaget af betegnelsen »komponent«
 - for certificerede frø:

navnet på den sort, som det certificerede frø tilhører, ledsaget af betegnelsen »hybrid«.
12. Såfremt i det mindste spireevnen er blevet efterprøvet, anføres eventuelt »efterprøvet ... (måned og år)«.

II. Mindste størrelse

110 × 67 mm

B. Leverandørens etiket eller påskrift på emballagen (standardfrø og småpakninger af kategorien »certificeret frø«)*I. Foreskrevne oplysninger*

1. EF-regler og -normer.

▼B

2. Navn og adresse på den, der er ansvarlig for etiketteringen eller dennes identifikationsmærke.
3. Produktionsår for lukning eller for seneste undersøgelse af spireevnen. Afslutningen af dette produktionsår kan anføres.
4. Art, i det mindste anført med latinske bogstaver.
5. Sort, i det mindste anført med latinske bogstaver.
6. Kategori; når der er tale om småpakninger, kan certificerede frø mærkes med bogstaverne »C« eller »Z«, standardfrø og bogstaverne »ST«.
7. Referencenummer opgivet af den, der er ansvarlig for etiketteringen — med hensyn til standardfrø.
8. Referencenummer, der gør det muligt at identificere det godkendte parti — med hensyn til certificeret frø.
9. Anmeldt netto- og bruttovægt eller anmeldt antal rene korn — bortset fra småpakninger på indtil 500 g.
10. Ved angivelse af vægt og ved anvendelse af granulerede pesticider, pilleringsmidler eller andre faste tilsætningsstoffer, angivelse af arten af tilsætningsstoffet samt det omtrentlige forhold mellem vægten af rene frø og den samlede vægt.

II. *Etikettens mindstestørrelse (med undtagelse af småpakninger)*

110 × 67 mm.

▼B*BILAG V***ETIKET OG DOKUMENT, SOM SKAL BENYTTES TIL IKKE ENDELIG CERTIFICERET FRØ, DER ER HØSTET I EN ANDEN MEDLEMSSTAT****A. Foreskrevne angivelser på etiketten**

- Navnet på den for markinspektionen ansvarlige myndighed og medlemsstaten eller forkortelserne herfor

▼M7

- det officielle løbenummer

▼B

- art, i det mindste anført med latinske bogstaver under den botaniske betegnelse, som kan angives i forkortet form og uden autornavn, eller under den almindelige betegnelse eller begge
- sort, i det mindste anført med latinske bogstaver
- kategori
- markens eller partiets referencenummer
- angivet netto- eller bruttovægt
- påskriften »ikke endelig certificeret«.

B. Etikettens farve

- Etiketten skal være grå.

C. Foreskrevne angivelser i dokumentet

- Udstedende myndighed

▼M7

- det officielle løbenummer

▼B

- art, i det mindste anført med latinske bogstaver under den botaniske betegnelse, som kan angives i forkortet form og uden autornavn, eller under den almindelige betegnelse eller begge
- sort, i det mindste anført med latinske bogstaver
- kategori
- referencenummer for det til markens tilsåning anvendte frø samt navnet på det land eller de lande, der har certificeret frøet
- markens eller partiets referencenummer
- størrelsen af det dyrkede areal, der har tjent til produktion af det parti, som dokumentet vedrører
- den høstede frømængde og antal pakninger
- attestering af, at de betingelser, der er gældende for den bestand, hvorfra frøet stammer, er opfyldt
- i givet fald resultaterne af en forelobig frøanalyse.

BILAG VI

DEL A

OPHÆVET DIREKTIV OG DETS EFTERFØLGENDE ÆNDRINGER

(jf. artikel 51)

Direktiv 70/458/EØF (EFT L 225 af 12.10.1970, s. 7)	
Rådets direktiv 71/162/EØF (EFT L 87 af 17.4.1971, s. 24)	udelukkende artikel 6
Rådets direktiv 72/274/EØF (EFT L 171 af 29.7.1972, s. 37)	udelukkende hvad angår henvisningerne til artikel 1 og 2 i bestemmelserne til direktiv 70/458/EØF
Rådets direktiv 72/418/EØF (EFT L 287 af 26.12.1972, s. 22)	udelukkende artikel 6
Rådets direktiv 73/438/EØF (EFT L 356 af 27.12.1973, s. 79)	udelukkende artikel 6
Rådets direktiv 76/307/EØF (EFT L 72 af 18.3.1976, s. 16)	udelukkende artikel 2
Rådets direktiv 78/55/EØF (EFT L 16 af 20.1.1978, s. 23)	udelukkende artikel 7
Rådets direktiv 78/692/EØF (EFT L 236 af 26.8.1978, s. 13)	udelukkende artikel 7
Kommissionens direktiv 79/641/EØF (EFT L 183 af 19.7.1979, s. 13)	udelukkende artikel 4
Rådets direktiv 79/692/EØF (EFT L 205 af 13.8.1979, s. 1)	udelukkende artikel 4
Rådets direktiv 79/967/EØF (EFT L 293 af 20.11.1979, s. 16)	udelukkende artikel 3
Rådets direktiv 80/1141/EØF (EFT L 341 af 16.12.1980, s. 27)	udelukkende artikel 2
Rådets direktiv 86/155/EØF (EFT L 118 af 7.5.1986, s. 23)	udelukkende artikel 6
Kommissionens direktiv 87/120/EØF (EFT L 49 af 18.2.1987, s. 39)	udelukkende artikel 5
Kommissionens direktiv 87/481/EØF (EFT L 273 af 26.9.1987, s. 45)	
Rådets direktiv 88/332/EØF (EFT L 151 af 17.6.1988, s. 82)	udelukkende artikel 8
Rådets direktiv 88/380/EØF (EFT L 187 af 16.7.1988, s. 31)	udelukkende artikel 7
Rådets direktiv 90/654/EØF (EFT L 353 af 17.12.1990, s. 48)	udelukkende hvad angår henvisningerne til artikel 2 og til bilag II. I. 7 i bestemmelserne til direktiv 70/458/EØF
Kommissionens direktiv 96/18/EF (EFT L 76 af 26.3.1996, s. 21)	udelukkende artikel 3
Kommissionens direktiv 96/72/EF (EFT L 304 af 27.11.1996, s. 10)	udelukkende artikel 1, punkt 6
Rådets direktiv 98/95/EF (EFT L 25 af 1.2.1999, s. 1)	udelukkende artikel 7
Rådets direktiv 98/96/EF (EFT L 25 af 1.2.1999, s. 27)	udelukkende artikel 7

DEL B

LISTE OVER GENNEMFØRELSESFRISTER TIL NATIONAL LOVGIVNING

(jf. artikel 51)

Direktiv	Seneste gennemførelsesdato
70/458/EØF	1. juli 1972 ⁽¹⁾ ⁽²⁾
71/162/EØF	1. juli 1972
72/274/EØF	1. juli 1972 (artikel 1) 1. januar 1973 (artikel 2)
72/418/EØF	1. januar 1973 (artikel 6, stk. 13 og 18) 1. juli 1972 (andre bestemmelser)
73/438/EØF	1. januar 1974 (artikel 6, stk. 4) 1. juli 1974 (andre bestemmelser)
76/307/EØF	1. juli 1975
78/55/EØF	1. juli 1977 (artikel 7, stk. 5) 1. juli 1979 (andre bestemmelser)
78/692/EØF	1. juli 1977 (artikel 7) 1. juli 1979 (andre bestemmelser)
79/641/EØF	1. juli 1980
79/692/EØF	1. juli 1977
79/967/EØF	1. juli 1982
80/1141/EØF	1. juli 1980
86/155/EØF	1. marts 1986 (artikel 6, stk. 3 og 8) 1. juli 1987 (andre bestemmelser)
87/120/EØF	1. juli 1988
87/481/EØF	1. juli 1989
88/332/EØF	
88/380/EØF	1. juli 1982 (artikel 7, stk. 9) 1. januar 1986 (artikel 7, stk. 6 og 10) 1. juli 1992 (artikel 7, stk. 18) 1. juli 1990 (andre bestemmelser)
90/654/EØF	
96/18/EF	1. juli 1996
96/72/EF	1. juli 1997 ⁽³⁾
98/95/EF	1. februar 2000 (Berigtigelse EFT L 126 af 20.5.1999, s. 23)
98/96/EF	1. februar 2000/98/96/EG

⁽¹⁾ Den 1. juli 1973 for Danmark, Irland og Det Forenede Kongerige; den 1. januar 1986 for Grækenland; den 1. marts 1986 for Spanien og den 1. januar 1991 for Portugal.

⁽²⁾ Den 1. januar 1995 for Østrig, Finland og Sverige:

— Finland og Sverige kan indtil senest den 31. december 1995 udsætte anvendelsen på deres områder af nærværende direktiv med hensyn til handel på deres områder med frø af sorter, der er opført på deres respektive nationale sortslister over landbrugsplantearter og grøntsagsplantearter, men som ikke er blevet accepteret officielt i henhold til direktivets bestemmelser. Frø af sådanne sorter må ikke markedsføres på de andre medlemsstaters område i denne periode.

— Sorter af landbrugs- og grøntsagsplantearter, som på tiltrædelsesdatoen eller senere er opført på både Finlands og Sveriges respektive nationale lister og de fælles lister, er ikke underlagt nogen sortsmæssige markedsføringsrestriktioner.

— I den periode, der er nævnt i første led, medtages de sorter fra Finlands og Sveriges respektive nationale lister, der er blevet accepteret officielt i henhold til ovennævnte direktivets bestemmelser, i de fælles sortslister over henholdsvis landbrugsplantearter og grøntsagsplantearter.

⁽³⁾ Brugen af resterende beholdninger af etiketter, der bærer forkortelsen »EØF«, fastholdes indtil den 31. december 2001.

BILAG VII

SAMMENLIGNINGSTABEL

Direktiv 70/458/EØF	Nærværende direktiv
Artikel 1	Artikel 1, første afsnit
Artikel 34	Artikel 1, andet afsnit
Artikel 1a	Artikel 2, stk. 1, litra a)
Artikel 2, stk. 1 A	Artikel 2, stk. 1, litra b)
Artikel 2, stk. 1 B, litra a)	Artikel 2, stk. 1, litra c), i)
Artikel 2, stk. 1 B, litra b)	Artikel 2, stk. 1, litra c), ii)
Artikel 2, stk. 1 B, litra c)	Artikel 2, stk. 1, litra c), iii)
Artikel 2, stk. 1 B, litra d)	Artikel 2, stk. 1, litra c), iv)
Artikel 2, stk. 1 C, litra a)	Artikel 2, stk. 1, litra d), i)
Artikel 2, stk. 1 C, litra b)	Artikel 2, stk. 1, litra d), ii)
Artikel 2, stk. 1 C, litra c)	Artikel 2, stk. 1, litra d), iii)
Artikel 2, stk. 1 C, litra d)	Artikel 2, stk. 1, litra d), iv)
Artikel 2, stk. 1 C, litra e)	Artikel 2, stk. 1, litra d), v)
Artikel 2, stk. 1 D, litra a)	Artikel 2, stk. 1, litra e), i)
Artikel 2, stk. 1 D, litra b)	Artikel 2, stk. 1, litra e), ii)
Artikel 2, stk. 1 D, litra c)	Artikel 2, stk. 1, litra e), iii)
Artikel 2, stk. 1 D, litra d)	Artikel 2, stk. 1, litra e), iv)
Artikel 2, stk. 1 E, litra a)	Artikel 2, stk. 1, litra f), i)
Artikel 2, stk. 1 E, litra b)	Artikel 2, stk. 1, litra f), ii)
Artikel 2, stk. 1 E, litra c)	Artikel 2, stk. 1, litra f), iii)
Artikel 2, stk. 1 F, litra a)	Artikel 2, stk. 1, litra g), i)
Artikel 2, stk. 1 F, litra b)	Artikel 2, stk. 1, litra g), ii)
Artikel 2, stk. 1 F, litra c)	Artikel 2, stk. 1, litra g), iii)
Artikel 2, stk. 1a	Artikel 2, stk. 2
Artikel 2, stk. 1b	Artikel 2, stk. 3
Artikel 3 til 8	Artikel 3 til 8
Artikel 9	—
Artikel 10	Artikel 9
Artikel 11	Artikel 10
Artikel 12	Artikel 11
Artikel 13	Artikel 12
Artikel 13a	Artikel 13

▼B

Direktiv 70/458/EØF	Nærværende direktiv
Artikel 14	Artikel 14
Artikel 15, stk. 1	Artikel 15, stk. 1
Artikel 15, stk. 2	Artikel 15, stk. 2
Artikel 15, stk. 3	—
Artikel 16, stk. 1	Artikel 16, stk. 1
Artikel 16, stk. 2	Artikel 16, stk. 2
Artikel 16, stk. 3, 4 og 5	—
Artikel 17, 18 og 19	Artikel 17, 18 og 19
Artikel 20, stk. 1	Artikel 20, stk. 1
Artikel 20, stk. 1a	Artikel 20, stk. 2
Artikel 20, stk. 2	Artikel 20, stk. 3
Artikel 20, stk. 3	Artikel 20, stk. 4
Artikel 20, stk. 5	—
Artikel 20a	Artikel 21
Artikel 21	Artikel 22
Artikel 21a	Artikel 23
Artikel 22	Artikel 24
Artikel 23	Artikel 25
Artikel 24	Artikel 26
Artikel 25	Artikel 27
Artikel 26, stk. 1	Artikel 28, stk. 1
Artikel 26, stk. 1a	Artikel 28, stk. 2
Artikel 26, stk. 1b	Artikel 28, stk. 3
Artikel 26, stk. 2, første, andet og tredje afsnit	Artikel 28, stk. 4, første, andet og tredje afsnit
Artikel 26, stk. 2, fjerde afsnit	—
Artikel 27	Artikel 29
Artikel 28	Artikel 30
Artikel 28a	Artikel 31
Artikel 29	Artikel 32
Artikel 29a	Artikel 33
Artikel 30	Artikel 34
Artikel 30a	Artikel 35
Artikel 31	Artikel 36
Artikel 32, stk. 1	Artikel 37, stk. 1
Artikel 32, stk. 3	Artikel 37, stk. 2
Artikel 33	Artikel 38
Artikel 35	Artikel 39
Artikel 36	Artikel 40

▼B

Direktiv 70/458/EØF	Nærværende direktiv
Artikel 37	Artikel 41
Artikel 38	Artikel 42
Artikel 39	Artikel 43
Artikel 39a, stk. 1 og 2	Artikel 44, stk. 1 og 2
Artikel 39a, stk. 3, nr. i)	Artikel 44, stk. 3, litra a)
Artikel 39a, stk. 3, nr. ii)	Artikel 44, stk. 3, litra b)
Artikel 40b	Artikel 45
Artikel 40	Artikel 46, stk. 1, 2 og 4
Artikel 40a	Artikel 46, stk. 1, 3 og 4
Artikel 41	Artikel 47
Artikel 41a, stk. 1	Artikel 48, stk. 1
Artikel 41a, stk. 2, nr. i)	Artikel 48, stk. 2, litra a)
Artikel 41a, stk. 2, nr. ii)	Artikel 48, stk. 2, litra b)
Artikel 42	Artikel 49
—	Artikel 50 (¹)
—	Artikel 51
—	Artikel 52
—	Artikel 53
Bilag I, punkt 1	Bilag I, punkt 1
Bilag I, punkt 2	Bilag I, punkt 2
Bilag I, punkt 3	Bilag I, punkt 3
Bilag I, punkt 4, del A	Bilag I, punkt 4, del A
Bilag I, punkt 4, del A a	Bilag I, punkt 4, del B
Bilag I, punkt 4, del A b	Bilag I, punkt 4, del C
Bilag I, punkt 4, del B	Bilag I, punkt 4, del D
Bilag I, punkt 5	Bilag I, punkt 5
Bilag II	Bilag II
Bilag III	Bilag III
Bilag IV, del A, punkt a) 1	Bilag IV, del A, punkt a) 1
Bilag IV, del A, punkt a) 2	Bilag IV, del A, punkt a) 2
Bilag IV, del A, punkt a) 3	Bilag IV, del A, punkt a) 3
Bilag IV, del A, punkt a) 4	Bilag IV, del A, punkt a) 4
Bilag IV, del A, punkt a) 5	Bilag IV, del A, punkt a) 5
Bilag IV, del A, punkt a) 6	Bilag IV, del A, punkt a) 6

▼B

Direktiv 70/458/EØF	Nærværende direktiv
Bilag IV, del A, punkt a) 7	Bilag IV, del A, punkt a) 7
Bilag IV, del A, punkt a) 8	Bilag IV, del A, punkt a) 8
Bilag IV, del A, punkt a) 9	Bilag IV, del A, punkt a) 9
Bilag IV, del A, punkt a) 10	Bilag IV, del A, punkt a) 10
Bilag IV, del A, punkt a) 10a	Bilag IV, del A, punkt a) 11
Bilag IV, del A, punkt a) 11	Bilag IV, del A, punkt a) 12
Bilag IV, del A, punkt b)	Bilag IV, del A, punkt b)
Bilag IV, del B	Bilag IV, del B
Bilag V	Bilag V
—	Bilag VI
—	Bilag VII

(¹) 98/95/EF, artikel 9, stk. 2, og 98/96/EF, artikel 8, stk. 2.